

מדינת ישראל

באמצעות פרקליטות מחוז תל-אביב (מיסוי וכלכלה)
רחוב מנחם בגין 154, תל אביב 6492107
טל': 073-3736000; פקס: 03-5163093
דוא"ל: da-tlv-finance@justice.gov.il

המבקשת

בקשה להארכת תוקף צו איסור פרסום

בית המשפט הנכבד מתבקש להורות על הארכת צו איסור הפרסום מיום 27.12.2018, שתוקפו יפוג ביום 27.5.2019, וזאת למשך ארבעה חודשים, מהטעמים שיפורטו להלן.

1. רקע

1. במסגרת חקירת הפרשות המכונות 1000 ו-2000, בהן נחקר חשד לביצוען של עבירות מתחום טוהר המידות על-ידי ראש ממשלת ישראל, מר בנימין נתניהו, נחתם ביום 4.8.2017 הסכם "עד מדינה" עם מר ארי הרו (להלן: "הרו"), אשר שימש בעבר כראש הסגל בלשכת ראש הממשלה.
2. באותו היום, 4.8.2017, הוציא בית המשפט הנכבד, לבקשת משטרת ישראל, צו איסור פרסום, במעמד צד אחד, שתוקפו הוארך מעת לעת, וצפוי לפוג כאמור ביום 27.5.2019.
3. בהתאם לצו, בית המשפט הנכבד אסר על פרסום שלושה פרטים:
 1. כל פרט מהליך המשא ומתן שהתנהל עם הרו ובא כוחו ותוכן הדברים שנמסרו במהלך המו"מ.
 2. כל פרט מפרטי ההסכם שנחתם ביום 4.8.2017 עם הרו וכל פרט אחר ביחס לתנאי ההסכם עמו.
 3. כל פרט הקשור להודעותיו של הרו במשטרה, בין שנמסרו ובין שימסרו במהלך החקירה.
4. ביני לביני, ביום 29.1.2019, הוגשה לבית המשפט הנכבד בקשה להסרת צו איסור הפרסום על-ידי עמותת "חווה חדש" (להלן: "העמותה") בצ"א 19-01-72634. ביום 21.2.2019 התקיים דיון בפני בית המשפט הנכבד בבקשה במעמד הצדדים, וביום 17.3.2019 דחה בית המשפט הנכבד את הבקשה להסרת צו איסור הפרסום בהחלטה מפורטת ומנומקת.
5. העמותה ערערה על החלטה זו בפני בית המשפט המחוזי מרכז בלוד במסגרת עש"א 19-03-52665. ביום 16.4.2019 התקיים דיון במעמד הצדדים בפני כב' השופט שינמן. בתום הדיון נענתה העמותה להצעת בית המשפט וחזרה בה מהערעור. בהחלטת בית המשפט מיום זה נקבע כי על המבקשת להודיע לעמותה עד ליום 13.5.2019 ככל שבכוונתה לבקש את הארכת תוקפו של הצו, וככל שכך, יתאפשר לעמותה להתייצב לדיון בבקשת הארכת הצו.
6. בהתאם להחלטה זו, המבקשת הודיעה ביום 13.5.2019 לב"כ העמותה על כוונתה לפנות בבקשה לבית המשפט הנכבד להאריך את צו איסור הפרסום. ב"כ העמותה הודיע לב"כ המבקשת כי העמותה מעוניינת להתייצב לדיון ולהביע את התנגדותה לבקשה.

7. להשלמת התמונה יצוין, כי במקביל להליכים שקיימה העמותה בעניין צו איסור הפרסום שהוצא בבית המשפט הנכבד בתיק 1000 ו-2000, התקיימו הליכים לבקשת העמותה גם בנוגע לצווי איסור הפרסום שהוצאו בפרשה המכונה תיק 4000, שגם במסגרתה נחקר ראש הממשלה כחשוד. בדומה לתיקי 1000-2000, צווי איסור הפרסום בתיק 4000 חלים על פרטי הסכמי עדי המדינה באותה הפרשה ועל כל פרט העולה או קשור לעדויותיהם.
8. באותם הליכים קיבל בית משפט השלום בתל אביב את בקשת העמותה באופן חלקי, והורה על צמצום צו איסור הפרסום. המבקשת הגישה ערר על ההחלטה לבית המשפט המחוזי בתל אביב. ביום 4.4.2019 הורה בית המשפט המחוזי בתל-אביב על ביטול החלטת בית משפט השלום בהליך בעניין תיק 4000 ועל החזרת הדיון בבקשה לבית משפט השלום לצורך שמיעת עמדת החשודים. דיון זה צפוי להתקיים ביום 20.5.2019.
9. בית המשפט המחוזי מרכז, אשר דן בערר העמותה על החלטת בית המשפט הנכבד, לאחר החלטת בית המשפט המחוזי בתל אביב בעניין תיק 4000, קבע בהחלטתו האמורה מיום 16.4.2019, כי ככל שהמבקשת תבקש להאריך את צו איסור הפרסום, בית המשפט הנכבד "יכריע בשאלה אם יש מקום לצרף גם את החשודים ואם לאו בהתאם לפסיקת בית המשפט המחוזי בתל אביב בתיק 19-03-37389 מיום 4.4.2019".

2. הגורמים הרלוונטיים לבקשה

10. עד מועד זה הוגשו ונדונו הבקשות להארכת תוקפו של צווי איסור הפרסום במעמד צד אחד.
11. בהתאם להחלטת בית המשפט המחוזי ולאור עמדת ב"כ העמותה שתוארה לעיל, העמותה תהיה רשאית להתייצב ולטעון בדיון בבקשה זו. על כן, ב"כ המאשימה יודיעו לב"כ העמותה על מועד הדיון לכשיקבע.
12. כאמור, בהתאם להחלטת בית המשפט המחוזי מרכז, בית המשפט הנכבד יכריע בשאלה אם יש מקום לצרף להליך גם את החשודים. לעניין זה, המבקשת תטען כי לטעמה, אין מקום להורות על צירוף שכזה משלושה טעמים:
- ראשית, נוכח הטעמים שבבסיס הוצאת צו איסור הפרסום והארכתו מעת לעת – הגנה על עדי המדינה והגנה על טוהר החקירה – עמדת החשודים אינה צריכה לעניין.
- שנית, המחוקק התייחס בסעיף 70ב לחוק בתי המשפט למצבים בהם החשודים יהיו משיבים בבקשות לצווי איסור פרסום, ותחם מצבים אלה למקרים בהם איסור הפרסום חל על שמו של החשוד. תכלית החקיקה בעניין זה ברורה – במצבים בהם איסור הפרסום חל על שמו של החשוד, שיקול מרכזי להיענות או לדחות בקשות לצו איסור הפרסום, נוגע לפרטיותו של החשוד ולשמו הטוב.
- שלישית, צו איסור הפרסום מקנה סמכות לממונה על החקירה לסיים את צו איסור הפרסום על דעת עצמו מבלי שהוא נדרש לפנות בעניין לבית המשפט. אם כך, בהתאם לצו עצמו, עמדת החשודים אינה נדרשת, במצבים בהם משיקולי חקירה אין עוד צורך בצו איסור הפרסום.

3. נימוקי הבקשה

13. המבקשת טענה כי מאז החלטת המנומקת של בית המשפט הנכבד בבקשת העמותה, והמלצתו של בית המשפט המחוזי למשוך את הערר שהוגש על החלטה זו, לא חלו שינויים שיש בהם כדי להטות את נקודת האזון.

14. למעשה, בעת החלטות בית המשפט הנכבד ובית המשפט המחוזי בבקשת העמותה לביטול צו איסור הפרסום, כבר נשלח לחשודים מכתב המפרט את החשדות כנגדם ומזמין אותם לקיים שימוע ככל שימצאו לנכון. שימועים אלה לחשודים טרם התקיימו.
15. ההתפתחות היחידה בנסיבות מאז מועדי ההחלטות האמורות ועד מועד הגשת בקשה זו טמונה בכך שהחשודים לקחו את ליבת חומרי החקירה והצהירו על רצונם בקיום שימוע.
16. בנסיבות אלה, נימוקי המבקשת להארכת הצו, שהתקבלו על ידי בית המשפט הנכבד, נותרו בעינם: הגנה על עדי המדינה והגנה על טוהר החקירה ככל שתתקיים השלמת חקירה בעתיד.

3.1. פגיעה פוטנציאלית מוגברת בעד המדינה ובפרטיותו

17. סעיף 70(ד) לחוק בתי המשפט [נוסח משולב], התשמ"ד-1984 העוסק, בין היתר, בשמירה על ביטחון ופרטיות עדים, מכיר בחשיבות צו איסור פרסום לצורך הגנה על עד, מפני הטרדה, השפעה ולחצים בכל הנוגע לעדויותיו והדברים שמסר בחקירתו.¹ עדי מדינה, באופן כמעט אינהרנטי, מעידים בעניינם של מי שהיו מקורבים אליהם, והיוו חלק מהמרקם המקצועי או החברתי שלהם. על כן, קיים חשש מובנה כי ייעשו ניסיונות להשפיע או ללחוץ על עדים שכאלה לשנות מגרסתם, לאו דווקא על ידי החשודים עצמם, ובכך לצד הפגיעה בעדים עלולה להיווצר גם פגיעה בהליך המשפטי. חשש זה מתעצם בשעה שעסקינן בתיקים בעלי עניין ציבורי רב, שכלי תקשורת מגוונים עוסקים בהם באופן אינטנסיבי. צו איסור הפרסום מגן, ולו במעט, על עד המדינה, מפני ניסיונות לחץ והשפעה שעלולים לפגוע בחקירה ותוצריה.
18. בעניין ידיעות אחרונות² מצא בית משפט המחוזי בתל אביב, בתיק בעל נסיבות דומות, כי שיקולים אלה מצדיקים איסור פרסום שמו של עד מדינה ופרטי חקירתו. המבקשת תטען כי הפגיעה באותו המקרה בפומביות הדיון ובזכות הציבור לדעת הייתה רבה יותר מהמקרה שלפנינו בשני היבטים: ראשית, איסור פרסום שמו של עד מדינה טומן בחובו פגיעה משמעותית יותר בעקרון פומביות הדיון מאשר איסור פרסום של תכני גרסתו ופרטי ההתקשרות עמו גרידה; שנית, איסור פרסום בעת ניהול המשפט פוגע בליבת עקרון פומביות הדיון. משכך, תטען המבקשת כי פסיקת בית המשפט המחוזי באותו מקרה מצדיקה הארכת הצו בענייננו מחזקת קל וחומר.
- להמחשה נוספת ראו עניין יצחק, שגם בו הותיר בית המשפט צו איסור פרסום על פרטי עדת מדינה על כנו, גם בעת שמיעת דיוני ההוכחות בבית המשפט.³

3.2. פגיעה פוטנציאלית בהליך החקירה

19. סעיף 70(ה) לחוק בתי המשפט מסמיך את בית המשפט לאסור פרסום של פרט מפרטי החקירה, אם הדבר עלול לפגוע בחקירה שעל פי דין. ההצדקה לסעיף טמונה בין היתר בכך שפרסום פרטים הנוגעים לעדים שנחקרו בתיק עשוי להוביל להפעלת לחץ פסול על עדים אלה לקראת המשך ההליך המשפטי, וכן לתיאום עדויות ו"לזיהום" הליך החקירה.

¹ ראו למשל לעניין זה: ע"פ 2117/12 פלוני נ' הוצאת הארץ בע"מ (23.9.2012).
² ראו: ת"פ (ת"א) 10291-01-12 ידיעות אחרונות בע"מ נ' מדינת ישראל (27.1.2012).
³ ת"פ (י-ם) 28759-05-15 יואב יצחק נ' מדינת ישראל (11.8.2016).

20. המבקשת תבהיר כי החשש מפני הפגיעה בהליך חקירת מתקיים גם בשלבים שלאחר סיום החקירה, כאשר חומרי החקירה מועברים לגורמי התביעה לצורך בחינתם, וגם בשלב שלאחר קבלת החלטה לשקול להגיש כתב אישום, בכפוף לשימוע. זאת מאחר שהליך השימוע עשוי להביא לבחינה מחודשת של הראיות, ולעיתים גם להשלמות חקירה. הדברים רלוונטיים במיוחד במקרה דנן, בו כבר פנו באי כוחו של אחד מהחשודים ליועץ המשפטי לממשלה בבקשה כי יבוצעו השלמות חקירה שונות, ונענו כי המקום להעלות טענות הנוגעות להשלמות חקירה נדרשות בתיק הוא במסגרת השימוע. יפים לעניין זה דברי בית המשפט בעניין פלוני,⁴ שעסק בבקשה להסרת צו איסור פרסום בשלב שלאחר ההחלטה לשקול הגשת כתב אישום בכפוף לשימוע, בפרשה המכונה "הולילנד":

"השלב שבו מצוי העניין הוא שלב ביניים. השלב שלאחר שחומר החקירה הועבר לפרקליטות, ולאחר בחינתו הוחלט כי קיים בסיס להגשת כתבי אישום. לפיכך נקטה הפרקליטות בהליך לפי סעיף 60א [...] והודיעה כי מתקיימת לחשודים זכות להשמיע דבריהם על בסיס האישומים שבכוונת הפרקליטות להאשים בהם. ויודגש כי למעשה עדיין לא נתגבשה ההחלטה להגיש כתבי אישום. [...] לפיכך למעשה אין אנו נמצאים בשלב הסופי של התהליך החקירתי. מעבר לכך, יש ובשימוע שיתקיים יעלו שאלות מהותיות הנוגעות בחקירה, שאלות שיצריכו השלמת חקירה או בירור עובדתי נוסף. ממילא אתה אומר כי למעשה שלב החקירה טרם בא לכדי סיום".

21. מדברים אלה עולה, שתיקי 1000 ו-2000 מצויים עדיין בשלב שבו קיים חשש ממשי שפרסום הפרטים החוסים תחת צו איסור הפרסום עלול להביא לכדי פגיעה בחקירה בין אם בדרך של זיהום עדויות ובין אם בדרך של הפעלת לחץ פסול על עד המדינה שפרטי עדויותיו וההתקשרות עמו חוסים תחת איסור הפרסום, כפי שקבע בדין בית משפט הנכבד בעניין זה:

"הסרת צו איסור הפרסום עלולה לשבש את החקירה, ולהוביל להפעלת לחץ בלתי סביר על עד המדינה, בעיקר שהפרשיות הללו זוכות לתהודה ציבורית רחבה. עד המדינה אמור להעיד על אנשים שהיו מקורביו. על כן, קיים חשש כי ייעשו ניסיונות להשפיע עליו לשנות מגרסתו. צו איסור הפרסום מאפשר לרשות החוקרת לבצע מלאכת[ה] נאמנה, ללא 'זיהום' הראיות הנוגעות לתוכן עדות עד המדינה."

3.3. צו איסור הפרסום מצומצם ומאזן נכונה בין האינטרסים השונים

22. המבקשת טוען כי צו איסור הפרסום במקרה דנן הינו מצומצם מאד, והפגיעה בעקרון פומביות הדיון וזכות הציבור לדעת הינה מידתית, וזאת משלושה טעמים עיקריים:

23. ראשית, צו איסור הפרסום לא חל על כלל חומרי החקירה, אלא רק על דברים שמסר עד המדינה ופרטי ההתקשרות עמו. כתוצאה מכך, תוצרי חקירה רבים עד מאוד, בהם עדויות של מעל מאה עדים, אינם חוסים תחת הצו. ואכן, הציבור אינו "עני" במידע בנוגע לתיקים אלה.

24. שנית, צו איסור הפרסום אינו חל על עצם העובדה כי בתיק נחתם הסכם עד מדינה ועל שמו של עד המדינה, וזאת בשל חשיבות עובדות אלה לעקרונות פומביות הדיון וזכותו של הציבור לדעת בחקירת עובדי ציבור בכירים. כאמור, בתיק דומה, שגם בו נחקר ראש ממשלה, אישר בית המשפט צו איסור פרסום רחב הרבה יותר.

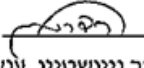
⁴ פ"ר 48190-03-10 מדינת ישראל נ' פלוני (21.4.2011).

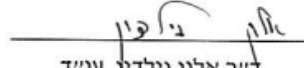
25. שלישית, תוצרי החקירה, שהינם מיהות העובדות העומדות בבסיס החשדות שנחקרו, ידועים לציבור, הן כתוצאה מפרסומי המשטרה עם העברת תיקי החקירה לפרקליטות, ובעיקר בעקבות פרסום מפורט מטעם היועץ המשפטי לממשלה עם שליחת מכתבים בדבר ההחלטה על שקילת הגשת כתב אישום כנגד החשודים בכפוף לשימוע. פרסומים אלה מקהים עד מאד (ואפשר כי מבטלים כליל) את הפגיעה בעקרונות של זכות הציבור לדעת ופומביות הדיון. ואכן לא בכדי קבע בית משפט הנכבד בהחלטתו המוזכרת לעיל בנוגע לבקשת העמותה לביטול צו איסור הפרסום, כדלקמן:

"בענייננו, הפרטים החוסים תחת צו איסור הפרסום מצומצמים [...] החקירה בפרשיות אינה חסויה וכך גם הייתה מלכתחילה. היא ידועה לציבור וכך גם פרטים הנוגעים לחשדות הנבדקים ולזהות החשודים. לא ברור מדוע עקרון 'זכות הציבור לדעת' טובן בחובו [...] גם פרטים הנוגעים לתוכן עדות ולחומרי חקירה. תיק החקירה אינו מתנהל בתקשורת או על ידי הציבור. בית המשפט הוא הגוף האמון על פיקוח וביקורת על הרשות החוקרת והוא ממלא תפקידו נאמנה"

26. לבסוף תציין המבקשת ביחס להתנגדות העמותה, כי על פי רוב, דיונים בדבר גבולות צו איסור הפרסום נעשים עת פונה גוף תקשורת ומבקש לפרסם מידע ספציפי. במקרה דנן, העמותה לא הציגה עד כה בפני בית המשפט מידע ספציפי אותו היא מבקשת לפרסם, ועל כן, התנגדות העמותה להארכת הצו לא מאפשרת בחינה מלאה האיזון בין הערכים המתנגשים. שיקול זה בוטא באופן בהיר על ידי בית המשפט המחוזי, עת המליץ לעמותה לחזור בה מהערר שהגישה על החלטת בית המשפט הנכבד.

27. על יסוד כל האמור לעיל, המבקשת מבקשת להאריך את צו איסור הפרסום.

הדר ויינשטיין, עו"ד
עוזרת בפרקליטות מחוז ת"א
(מיסוי וכלכלה)

ד"ר אלון גילדי, עו"ד
ממונה (ראש צוות) בפרקליטות מחוז ת"א
(מיסוי וכלכלה)

יום חמישי 16 מאי 2019, י"א אייר, תשע"ט